

A Szépirodalmi Figyelő

A Szépirodalmi Figyelő – irodalmi, kritikai, szemlélő folyóirat – azzal a céllal jött létre, hogy a teljes magyar folyóirattermést áttekintve a legújabb irodalmat közvetítse a szélesebb nyilvánosságnak.

Talán sajátos ötletnek tűnik, hogy úgynevezett „fiatal írók és kritikuskok” szemlézzék a magyar irodalmat, de – legyünk őszinték – az olvasó szempontjából teljesen mellékes a szerkesztők átlagéletkora. Inkább az a kérdés, hogy fel tudja-e mutatni egy folyóirat a magyar irodalomnak olyan arculatát, mely egyedi, markáns, megnyerő, bátran állhat az olvasói igények elébe.

Meggyőződésünk – szögezték le a szerkesztők a „kezdet kezdetén” –, hogy az irodalom olvasása nem az irodalmárok kiváltsága. Nem szakmai lapot terveztünk, hanem olyat, mely a magyar irodalom kincsesházából szemezget (patetikusknak tetszhet ez, pedig több, mint ötven irodalmi folyóirat jelenik meg havonta, negyedévente magyar nyelvterületen!), és a hatalmas kínálatban tájékozódni segíti a tájékozódni akaró olvasót. Az egykori Látóhatár hagyományait követjük; a visszajelzések azt mutatják, van valós igény erre az átfogó orgánusra.

A kéthavonta (vagyis évente hatszor) megjelenő folyóirat bő egyharmadát a kortárs irodalmi lapokban megjelent szépirodalmi publikációk (novella, elbeszélés, vers, dráma, esszé) újraközlése tölti meg. Tiltakoznék, ha le kellene mondanom kedvenc lapjairól (ezeket ki-ki a maga ízlése szerint választja ki), és ezeket, úgy mond, kiváltaná a Szépirodalmi Figyelő, abban viszont bízom, hogy e szemlélő lap olyan átfogó körtekintést kínál, mellyel egyetlen, bármily színvonalas irodalmi folyóirat sem vetekedhet, hiszen különböző esztétikai elveket egyaránt szem előtt tartva törekszünk kéthavonta a legjelentősebb publikációk újraközlésére.

Két évvel ezelőtt 104 oldalon, négy rovattal jelent meg a folyóirat, 2003 decemberében már csaknem 200 oldalon, a ma-

gyar irodalmi folyóiratokban megjelenő szépirodalmi művek teljes bibliográfiájával kiegészülve. 2004-ben „Íróportrék” címmel újabb rovatot indítottunk, amelyből kortárs magyar alkotók pályaképét ismerhetik meg olvasóink. A legújabb, 2004/2-es szám már könyvnyi: 178 oldal. A leghangsúlyosabbnak tartott Szemle rovat mellett aktuális témákról szóló interjúkat, esszéket is közlünk, Arte et marte rovatunkban pedig társkiadónk, a Balassi Bálint Intézet irodalomszervező tevékenységéről, tágabban a magyar irodalom külföldi kapcsolatairól tájékozódhatnak. Folyóiratunk másik fő szekciója a magyar könyvpiacra megjelenő könyvtermést recenziáló Figyelő című rovat, számonként nagyjából harminc frappáns, tájékoztató könyvajánlóval.

„Arany János 1861-ben nagyra hivatott, mégis rövid életű folyóiratot indított útjára. A borítólapon ez a cím állt: Szépirodalmi Figyelő. Ha valaki az azonos címet viselő lapot kezébe veszi, joggal szeretne feleletet kapni arra a kérdésre, hogy miért élesztik fel ezt a patinás nevet ma...” – e szavakkal kezdődött a folyóirat új folyamának szerkesztői bevezetője 2002 Húsvétján. Erre a kérdésre – azóta megerősítő visszajelzéseikkel – a lap olvasói adták meg a feleletet, és Arany szavaival: „A közönség méltán megvárja az irodalomtól, hogy ez maga tájékozza őt világra bocsátott szüleményei iránt” – melyek ama Szépirodalmi Figyelő beköszöntőjében csaknem másfél évszázada hangzottak el – magunk is egyetértünk. A Figyelő rovatban ennek megfelelően kiemelten szerepel a szépirodalom, például a 2004/2. szám olvasói ajánlót olvashatnak többek közt Papp Tibor, Kalász Márton, Háy János, Antal Balázs, illetve Franz Kafka és George Orwell könyvéről.

A lap formátuma nagyjából francia ötös méret. Kicsike, zsebbe tehető. Jó, amikor buszozunk. „...ha a busznak egy-egy nagyobb kereszteződésben vagy buszmegállóban röviden várakoznia kell, s a rongyos arcú kalauznő kinyitja az ajtót, kihajol s újabb utast remélve kikiáltja, mint valami rekedt vércse, hogy mi az úti cél, mert nincs szó, mely lényege szerint adhatná vissza, hogy amerre tolmácsolni felkért társammal most utazunk, az szemben van valahogy a világgal, mi megyünk kifelé belőle, a világ meg egyre távolabb és távolabb, egyre inkább

mögénk kerül...” – „A közönség méltán megvárja az irodalomtól, hogy ez maga tájékozza őt világra bocsátott szüleményei iránt.”

ben („Rombolás és bánat az ég alatt”), nos, akkor kifejezetten jól jön egy Szépirodalmi Figyelő a zsebbe.

De ugyanebben a számban egy másik, valós utazásról is szó esik. „A háború végnapjaiban küldetésben az Alpok felé kellett menekítenünk valami roppant fontos szállítmányt teherautón azzal a paranccsal, hogy el kell juttatnunk – egyetlen sofőrrel – amerikai vagy francia övezetbe. Talán azért választottak engem, mert katonacsatládból származtam, megbízhatónak tartottak. Szigorúan védett szállítmány volt, pa-

rancsot kaptunk, hogy aki a kocsihoz közeledik, azt le kell löni. Erre nem került sor, szándékosan néptelen utakon, emberi települést kerülve haladtunk. Rendkívül hideg volt. Egy éjszaka, amikor a teherautón fagyoskodtunk és lekucorodtunk az ott szállított ládák mellé, az egyik láda valahogy kinyílt: két könyv esett ki belőle, egy Pascal- és egy József Attila-kötet. Utóbbi éppen az Esmélet című versnél nyílt ki. Érthetetlen módon valahogy egy láda irodalom is keveredett a szigorúan titkos anyag közé” – idézi fel életének e drámai

eseményét *Vasadi Péter* költő a vele készült interjúban.

A legérthetetlenebb az, hogy valóban megesnek ilyen

érthetetlen események.

A folyóirat újságosi forgalomban kapható, vagy megrendelhető a szerkesztőség címén (és a 321-4757-es telefonszámon). Napokban elkészül új honlapunk, www.szepirodalmifigyelo.hu. Előfizetése egy esztendőre mindössze 2500Ft. Ott lenne a helye valamennyi általános és középiskola magyartanári műhelyében és a könyvtárakban – én persze hazabeszélek.

Prágai Tamás